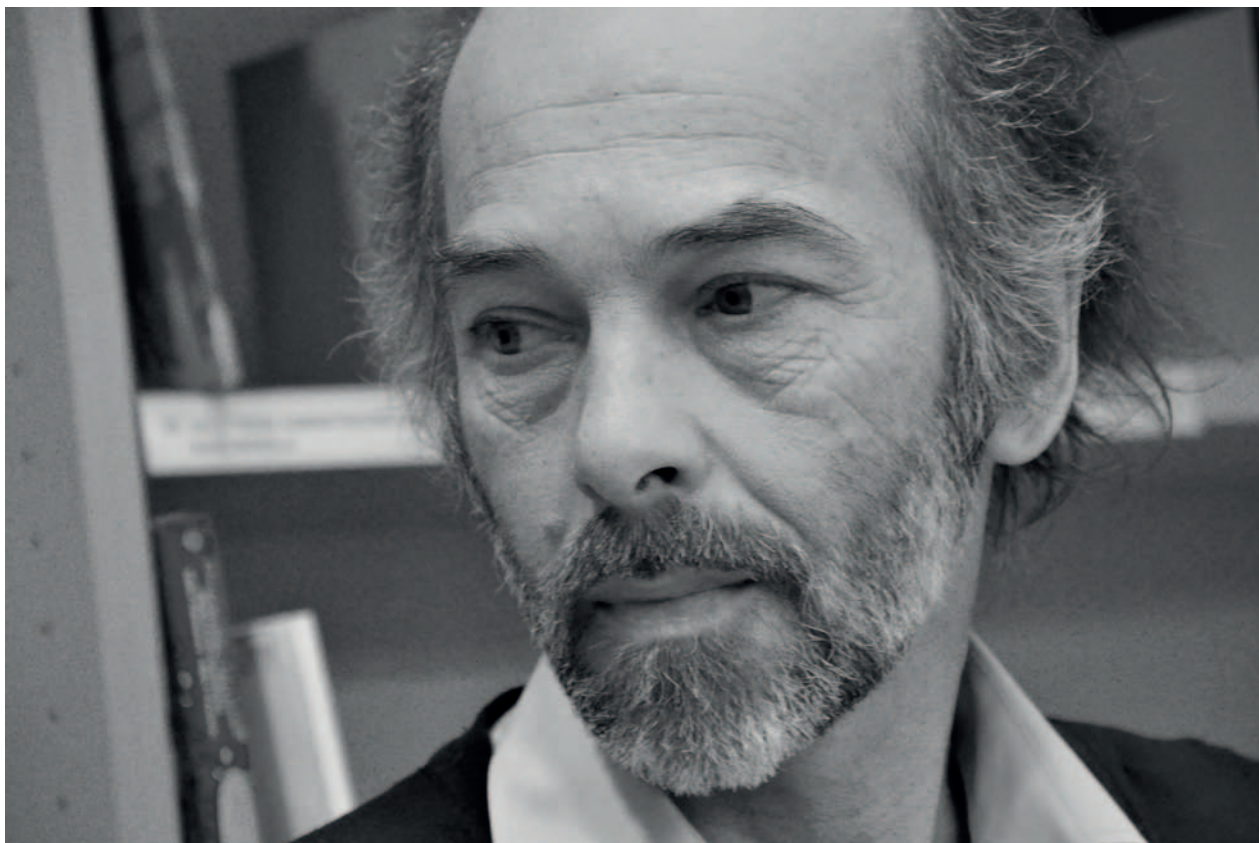

GALIAUSIAI – NUBUSTI ANDRIŲ KONICKĮ IŠLYDINT

Andrius Konickis. 2009 m. Vlado Braziūno nuotrauka.

■ Mus paliko Andrius Konickis (1956.03.14–2021.06.03). Net nežinau, kaip jį deramai apibūdinti: filosofas, kultūrologas, kultūros veikėjas, leidėjas, redaktorius... Visi šie apibūdinimai, juos įprastai girdint, Andriaus atveju nepakankami. Pavyzdžiui, „kultūros veikėjas“ pasakoma ir apie žmogų, kuris neaišku ką veikė ir nenuveikė nieko apčiuopiamo. O Andrius kultūroje *veikė* iš tikrųjų ir taip, kad nežinau net iš kurio galo priėti ir žinau nesugebėsiąs deramai nusakyti.

Nors kilme susijęs su abiem mūsų „strateginiais partneriais“, kuriems mes pakaitomis gerinamės, kaskart viename ieškodami prieglobsčio nuo kito, Andrius veikė Lietuvai. Lietuvos kultūrai. Tiesą sakant, jeigu kiekvienas ar bent mažumėlę kultūringas lietuvis skirtų Lietuvai nors dešimtąją, nors šimtąją dalį to, ką jai atidavė Andrius, ji žydėtų kaip rojaus sodas. Nes Lietuva – tai visų pirma kultūra.

Bene ryškiausiai prie Andriaus spindi kultūros žurnalas „Naujoji Romuva“, pradėtas leisti tarpukariu Juozo Keliuočio ir prikeltas antram gyvenimui 1994-aisiais, netgi tuo pačiu formatu,

kurio Andrius, vadovavęs žurnalui nuo 2000 m., sąmoningai ir ištikimai laikėsi. Esmiškai du dešimtmečius Andrius nešė šį žurnalą ant savo pečių, per visas mūsų kultūros gyvenimo duobes, balas ir pelkes (mano suvokimu, neišbrendamas). Jei žurnalas būtų krikščioniškas, pasakyčiau, nešė kaip kryžių. Bet jis buvo atviras visiems, visai kultūrai, visoms nuostatoms, visiems dvasios polėkiams be jokių išankstinių apribojimų. Kaip Andrius.

Ir filosofas Andrius buvo tikrąja to žodžio prasme. Turėjo jis tą filosofo diplomą, dar ir daktaro, darbo vietą institute ir t. t. tvarkingai. Bet tai, ką jis darė, ką veikė kultūroje, buvo filosofija, netelpanti į jokias ataskaitas, jokių laipsnius. Jis telkė, kvietė, leido ir ragino... Nepatikėsite – mąstyti! Nešališkai, todėl visapusiškai; drąsiai, todėl nutrūktgalviškai; atidžiai, todėl pagarbiai. Ne dėl ataskaitų, ne dėl karjeros, šlovės ar įspūdžio. Dėl mąstymo. Kaip mums tai sekėsi, jau priklausė nuo mūsų. Sakau „mums“, „mūsų“, nes ir aš ten buvau – lankiausi Andriaus suburtoje „Naujosios Romuvos“ bičiulių draugėje.

Keistoka bendruomenė, bet mintyse apsidairau – ir nematau Lietuvoje kitos tokios.

Su ja susiję ir Andriaus nuopelnai Lietuvos poezijai, kuriuos kas nors dar turės įvertinti – nuolatiniai skaitymai, geroko būrio poetų vasaros stovyklos, publikacijos žurnale... Poezijos ir filosofijos tarpusavio santykis bei santykiai – bene šerdinė paties Andriaus apmąstymų tema nuo pat daktaro disertacijos (apginta 1996 m.), pavadintos „Oskaro Milašiaus filosofinės idėjos“.

Andrius yra parašęs ne vieną (filosofinės eseistikos bei kultūrologijos žanro, tarkime) knygą. Dvi iš jų skaičiau. Viena man gerokai patiko – tiek turinys, tiek pavadinimas: „Pirmiausia nubusti...“ (Vilnius: Naujoji Romuva, 2006). Net esu parašęs jai ilgoką recenziją (Pirmiausia nubusti, ir tebūnie darna! *Liaudies kultūra*, 2015, Nr. 1, p. 80–86).

Prie žurnalo įsteigta „Naujosios Romuvos“ leidykla yra išleidusi ir vieną keistą mano knygelę, taigi Andrius yra jos „krikštatėvis“, man kaip ir giminė. Dvasinis, kultūrinis giminė (angliškai *god-father*).

Ne kartą man yra tekę ir „Naujosios Romuvos“ žurnalui rašyti, drauge su Andriumi paminant visus ataskaitų bei mokslinių balų išskaičiavimus ir įkvepiant gurkšni Dvasios Laisvės – oro, kuriuo jis kvėpavo. Paskutinis mano straipsnis čia buvo paskelbtas visai neseniai, 2020-ųjų 3-ajame numeryje („Pasaulio sutvėrimas mintimi“,

p. 13–32). Pridursiu, kad Andrius buvo dar ir reto darbštumo, kruopštumo bei padorumo redaktorius, su kuriuo bendradarbiauti buvo šventė.

Užsiminiau apie tą straipsnį dėl to, kad branduolinė jo dalis vadinasi „Pasaulis – sapnas“ ir savo turiniu savaip atsiliepia į minėtos Andriaus knygos pavadinimą „Pirmiausia nubusti...“ Iš tikrųjų, jeigu miegame, tai ko verti visi mūsų darbai, kurie išsisklaidys kaip sapnas nubudus? Argi tad ne nubusti reikia pirmiausia, prieš bet ko imantis? Bet jeigu mes čia (tarsi) miegame ir šis pasaulis yra (kaip) sapnas, tai argi ne nubusti mums lieka galiausiai, visus savo darbus palikus sapne?

Andriui šis kertinis filosofinis klausimas, matyt, jau išspręstas. O mūsų dar laukia.

Dainius RAZAUSKAS

FINALLY – TO WAKE UP

In remembrance of Andrius KONICKIS

Andrius Konickis (14/03/1956–03/06/2021) – philosopher, culturalologist, cultural activist, publisher and editor – has left us. Since 2000, he published the cultural magazine *Naujoji Romuva*, brought together its authors and readers, regularly organised poetry readings, and examined the relationship between poetry and philosophy in his books. He was a man of culture – open to all, to all culture, to all attitudes, to all flights of the spirit, without any prior restrictions.

„Naujosios Romuvos“ redaktorius A. Konickis Salovartės k. (Varėnos r.) vykusioje žurnalo bičiulių sueigoje. 2019 m. Roko Gelažiaus nuotrauka.